

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І.Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Організаційна психологія
статус – вибірковий

Спеціальність	073/D3 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень

Розробник: Б. Харченко Харченко Т.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.А. Михайлової
(прізвище, ініціал по батьку та ім'я, по батьку)

Розглянуто та схвалено на затверджено на засіданні кафедри менеджменту	Протокол № 15 від 10 червня 2025 р. Завідувач кафедри <u>Орхова А.І.</u> (підпис) (прізвище, ініціал)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми

[Підпис]
(підпис)

Смоленський
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

[Підпис]
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

[Підпис] Ситкогенко В.П.
(підпис) (ПІБ)
[Підпис] Могилна Н.Н.
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

[Підпис] Надія Ваналієв
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 11.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Організаційна психологія							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-							
5.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти							
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денне/Заочне 8 семестр, 15 тижнів/7 семестр							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна 20	Заоч. 14	Денна 20	Заоч. 14	Денна	Зао	Денна 110	Заоч. 122
9.	Мова навчання	Державна (українська)							
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор – денна форма навчання - Харченко Тетяна Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л. І. Михайлової. Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 е							
11.1	Контактна інформація	Zirka-84@ukr.net , моб. тел. + 380508572050							
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Організаційна психологія» є важливою складовою частиною підготовки фахівця та займає суттєве місце в його майбутній практичній діяльності. Програма курсу сприяє вивченню студентами питань з формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення, розвиток інтелекту та психічних властивостей, які є складовою сучасної моделі фахівців в різних галузях діяльності та оволодіння теоретичними знаннями з психології та набуття відповідних умінь та навичок сучасної особистісної та ділової комунікації.							
12.	Мета освітнього компонента	Вивчення основ психологічних знань, загальних особливостей формування особистості та особливості функціонування колективів, розвинення психологічного мислення та вміння вільно орієнтуватися у полі психологічних явищ.							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Особливі умови відсутні							
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними доку-							

		ментами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщених на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме: – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
15.	Ключові слова	Психологія, особистість, пізнання, спілкування, уява, пам'ять, мислення, організація, група, комунікація
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1452

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ДРН
ДРН1. Проаналізувати етапи розвитку організаційної психології та її вплив на сучасну практику, визначити роль організаційної психології в контексті управлінських наук та інших дисциплін.	<i>Виконання індивідуальних завдань, Тест множинного вибору</i>
ДРН2: оцінити вплив особистісних характеристик на організаційну поведінку, розробити стратегії підвищення мотивації та задоволеності працівників, застосовувати методи управління стресом для покращення психоемоційного стану працівників.	<i>Виконання індивідуальних завдань</i>
ДРН3: аналізувати процеси формування та розвитку команд, а також вирішувати конфлікти в групах, зможуть ідентифікувати психологічні бар'єри в комунікації та розвивати ефективні комунікативні навички, оцінювати психологічні фактори, що впливають на прийняття рішень у групах.	<i>Виконання групового проєкту</i>
ДРН4: аналізувати психологічні аспекти організаційних змін та управляти опором змінам, визначати причини виникнення конфліктів, їх види та застосовувати методи їх управління, оцінювати етичні принципи управління людськими ресурсами та соціальну відповідальність організації.	<i>Тест множинного вибору</i>

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам. робота	
	Лк	Пз	
Тема 1. Вступ до організаційної психології. 1. Предмет та завдання організаційної психології. 2. Історія розвитку організаційної психології. 3. Місце організаційної психології в системі управлінських наук	2/2	2/-	11/13
Тема 2. Особистість в організації: 1. Індивідуальні відмінності та їх вплив на організаційну поведінку. 2. Мотивація та задоволеність роботою. 3. Стрес та управління стресом в організації.	2/-	2/2	11/13
Тема 3. Групова динаміка та командна робота: 1. Психологія малих груп. 2. Формування та розвиток команд. 3. Конфлікти та їх вирішення в групах.	2/2	2/2	11/12
Тема 4. Організаційна культура: 1. Сутність та функції організаційної культури. 2. Типи організаційних культур. 3. Зміна та розвиток організаційної культури.	2/2	2/2	11/12
Тема 5. Комунікації в організації: 1. Види та форми організаційних комунікацій. 2. Психологічні бар'єри комунікацій. 3. Розвиток ефективних комунікативних навичок.	2/-	2/2	11/12
Тема 6. Прийняття рішень в організації: 1. Психологічні фактори, що впливають на прийняття рішень. 2. Групове прийняття рішень. 3. Методи прийняття рішень в умовах невизначеності.	2/2	2/2	11/12
Тема 7. Організаційні зміни та розвиток: 1. Психологія організаційних змін. 2. Управління опором змінам. 3. Організаційне навчання та розвиток.	2/-	2/2	11/12

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Тема 8. Організаційний конфлікт: 1. Причини виникнення конфліктів. 2. Види конфліктів. 3. Методи управління конфліктами.	2/2	2/2	11/12	Основна література: 1-4 Додаткова література: 10-15 Програмне забезпечення: 1, 2
Тема 9. Організаційний стрес: 1. Причини виникнення стресу. 2. Вплив стресу на працівників та організацію. 3. Методи подолання стресу.	2/2	2/	11/12	Основна література: 2-6 Додаткова література: 12-17 Програмне забезпечення: 1, 2
Тема 10. Етика організаційної поведінки: 1. Етичні принципи управління людськими ресурсами. 2. Соціальна відповідальність організації. 3. Психологічні аспекти етичного лідерства	2/2	2/-	11/12	Основна література: 1-7 Додаткова література: 10-18 Програмне забезпечення: 1, 2
Всього	20/14	20/14	110/122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1. Проаналізувати етапи розвитку організаційної психології та її вплив на сучасну практику, визначити роль організаційної психології в контексті управлінських наук та інших дисциплін.	<i>Словесні методи:</i> лекція, пояснення, навчальна дискусія, опитування, аналіз конкретних виробничих ситуацій, “Активний мікрофон”. <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи	<i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i>
ДРН2: оцінити вплив особистісних характеристик на організаційну поведінку, розробити стратегії підвищення мотивації та задоволеності працівників, застосовувати методи управління стресом для покращення психоемоційного стану працівників.	<i>Словесні методи:</i> лекція, пояснення, навчальна дискусія, опитування, аналіз конкретних виробничих ситуацій, “Активний мікрофон”. <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи	<i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i>
ДРН3: аналізувати процеси формування та розвитку команд, а також вирішувати конфлікти в групах, зможуть ідентифікувати психологічні бар'єри в комунікації та розвивати ефективні комунікативні навички, оцінювати психологічні фактори, що впливають на прийняття рішень у групах.	<i>Словесні методи:</i> Лекція, кейс-метод (ситуативні завдання), Евристична бесіда (ряд питань викладача, який направляє думки та відповіді студентів), <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи	<i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i>
ДРН4: аналізувати психологічні аспекти організаційних змін та управляти опором змінам, визначати причини виникнення конфліктів, їх види та застосовувати методи їх управління, оцінювати етичні принципи управління людськими ресурсами та соціальну відповідальність організації.	<i>Словесні методи:</i> Лекція, Buzz groups, Тімбілдінг, «мозкова атака» (колективне дослідження для загального виведення правил, комплексу вимог чи закономірних процесів, явищ, аргументацій положень, які розглядаються). <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи	<i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i>

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання індивідуальних завдань	2 x5 балів / 10%	На 4 тижні
2.	Виконання групового проєкту	15 балів / 10%	На 10 тижні
3.	Курс неформальної освіти	5 балів	До кінця 14 тижня
4.	Тест множинного вибору	2x20 балів / 20%	На 7, 14 тижні
5.	Іспит – тест множинного вибору та теоретичне питання	30 балів / 30%	За узгодженим розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	відмінно
Виконання індивідуальних завдань	<1 балу	2 бали	3-4 бали	5 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Представити результати досліджень у різний спосіб</i>	<i>Представити результати розслідувань у відповідному форматі</i>	<i>Представити результати досліджень у способі, що є найбільш відповідним за певних обставин, використовуючи різні форми подання інформації</i>
Тест множинного вибору	<10 балів	10-13 балів	14-16 балів	17-20 балів
	<12 вірних відповідей	12-14 вірних відповідей	14-18 вірних відповідей	18-20 вірних відповідей
Виконання групового проєкту	<5 балів	6-10 балів	11-14 балів	15-20 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Представити результати досліджень у різний спосіб</i>	<i>Представити результати розслідувань у відповідному форматі</i>	<i>Представити результати досліджень у способі, що є найбільш відповідним за певних обставин, використовуючи різні форми подання інформації</i>
Іспит – тест множинного вибору та теоретичне питання	<19 балів	19-23 балів	24-28 балів	29-30 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.1. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
---	----------------------------------	------

1	Виконання індивідуальних завдань	Періодично протягом семестру
2	Виконання групового проекту	Протягом 9 тижня
3	Курс неформальної освіти	Протягом 11 тижня
4	Тест множинного вибору	Протягом 14 тижня

5.4 Шкала оцінювання (підсумкова) – загальноприйнята для університету:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Чубіна Т. Д., Дмитренко М. Й. Організаційна психологія: навчальний посібник. Черкаси: ЧПБ, 2024. 172 с. <https://surli.cc/pshnsa>
2. С. Б. Жарікова, О. Д. Научитель, Ю. І. Гулий, А. О. Харченко. Організаційна психологія: навч.посіб. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2021. 77 с. <https://surli.li/xpfmrk>
3. Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., Бурачек І.В. Менеджмент : Підручник. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». 2021. 856 с. Режим доступу: <http://surli.li/upagv>

6.1.2. Методичне забезпечення

6.1.3 Додаткові джерела (наукові статті)

1. Харченко Т. М., Орехова А. І., Шестакова А. В. Соціально-економічні орієнтири в управлінні розвитком персоналу підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023 рік. Том 8. № 3. С. 265-269. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-40>
2. Могильна Л.М, Харченко Т.М, Клецова Н.В. Основні аспекти управління соціально-економічним розвитком персоналу підприємства в умовах сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-55>
3. Харченко Т. М. The concept of emotional intelligence as an effective tool for self-management of industry-specific personnel. *Трансформаційна економіка*. №2 (11). 2015. С. 123-127.
4. Брюховецька, О., & Клесман, О. (2025). Залученість до роботи: огляд ключових психолого-управлінських концепцій. *ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ. ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ*, 34(1), 43-52. <https://doi.org/10.31108/2.2025.1.34.4>
5. Чайка, Р. (2025). Типи відповідностей у контексті організаційної психології: систематичний огляд літератури. *ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ. ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ*, 34(1), 151-160. <https://doi.org/10.31108/2.2025.1.34.13>

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК Організаційна психологія
Розроблену викладачем кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
Харченко Т.М.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП Михайлова Л.І. Харченко Т.М. [підпис]
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри) Михайлова Л.І. Харченко Т.М. [підпис]
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)